

ALTATULLA VISTA A TRAVÉS DELS RESULTATS ELECTORALS

Emili López i Tossas

Aquest petit estudi pretén caracteritzar sociològicament els habitants d'Altafulla com a col·lectiu. De mètodes per fer-ho n'hi ha de diferents. En general, s'utilitzen per esbrinar com són els altafullencs des del vessant econòmic: per la renda, per la propietat o per les activitats laborals es pot concloure, per exemple, quin nivell adquisitiu tenen o si es dediquen majoritàriament a activitats terciàries (serveis), primàries (agrícoles) o secundàries (industrials). El criteri que he triat, però, basat en els resultats electorals, té l'objectiu d'intentar treure conclusions pel que fa a la posició ideològica i la manera de ser dels altafullencs, si és que n'hi ha alguna de prou específica.

El vot a les eleccions és lliure i secret, per tant els ciutadans amb dret a vot s'expressen d'acord amb el que consideren més oportú sense cap mena de trava. Evidentment, hi ha vots per a tots els gustos, però veurem si és possible, a través d'una lectura adequada, saber com és la vila d'Altafulla, com són els seus habitants, parlant sempre d'una manera general, de conjunt, no pas particular o personal. Per això, la lectura dels resultats a les diferents consultes electorals ens pot donar pistes prou interessants sobre el tarannà d'un col·lectiu humà, en aquest cas els habitants d'Altafulla, o més exactament la població empadronada a Altafulla i amb dret de vot.

Per a l'estudi només he tingut en compte els resultats electorals d'Altafulla en els comicis que ultrapassen l'àmbit estrictament municipal, és a dir els que serveixen per a escollir els diputats que formen el Parlament de Catalunya, el Congrés espanyol i el Parlament de la Unió Europea. Les eleccions municipals, properes als quefers quotidians i mediatitzades per les coneixences directes entre electors i aspirants a ser elegits, especialment en els municipis petits, poden fer que algú se situï ideològicament en un camp i

acabi votant una opció ben diferent. En les eleccions a les cambres catalana, espanyola i europea els votants seleccionen en un sentit més estrictament ideològic, depenent del que hom creu que és més adequat en cada un dels nivells de govern, sia català, espanyol o europeu.

Deixo només apuntat que, pel que fa a les eleccions municipals, caldria un estudi dedicat exclusivament a aquests comicis, amb tota la seva problemàtica, prou interessant en el cas d'Altafulla, si tenim en compte que és un dels municipis catalans, especialment entre els que tenen un nombre d'habitants semblant, que té més organitzacions polítiques diferents al ple de l'ajuntament. Les eleccions municipals altafullenques porten afegida, doncs, una complexitat que sobrepassa aquestes breus ratlles.

EL CONTEXT POLÍTIC CATALÀ

Catalunya té un panorama polític i ideològic amb unes característiques pròpies i ben diferenciades, si el comparem amb altres territoris. Per una banda, no hi ha només el clàssic eix de dreta a esquerra, en el qual cada votant tria l'opció de model de societat que creu més adient per la seva ideologia, sinó que a més a més cal afegir-hi un altre eix, referit a triar entre opcions favorables a que Catalunya tingui més o menys autogovern, des de ser només una regió espanyola a ser un estat independent. Per altra banda, també és característic del mapa polític català l'existència de cinc formacions polítiques amb resultats prou amplis per tenir representació i responsabilitats de govern, o d'influència notable, en l'àmbit català, espanyol o europeu.

Examinem, molt ràpidament, quines són aquestes cinc opcions i on se solen situar en els dos eixos esmentats:

Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) És un partit amb seu a Barcelona, fundat el 1976 arran d'un procés d'unificació dels diferents corrents socialistes existents a Catalunya, que té un projecte polític que l'agermana amb el Partit Socialista Obrer Espanyol, amb seu a Madrid. Se situa al centreesquerra i desitja una Catalunya federalment unida a Espanya.

Convergència i Unió (CIU) És una federació de dos partits amb seu a Barcelona, un de demòcrata cristià fundat el 1931 (Unió Democràtica de Catalunya) i un altre de format al voltant de la figura de Jordi Pujol i fundat el 1974 (Convergència Democràtica de Catalunya). Se situa al centredreta i es defineix com a nacionalista: hi ha des de favorables a una àmplia autonomia per a Catalunya fins a independentistes.

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) És un partit amb seu a Barcelona fundat l'any 1931 a partir de diversos grups liderats per Francesc Macià. Amb un caràcter molt més esquerrà que no pas centrista es declara partidari de la independència de Catalunya.

Partit Popular (PP) És un partit amb seu a Madrid fundat (amb el nom d'Aliança Popular) el 1976, que té a Catalunya una delegació territorial. És de dreta i manté una posició favorable a la igualtat entre totes les comunitats autònomes espanyoles, essent reticent a que Catalunya augmenti les seves atribucions.

Iniciativa per Catalunya Verds (ICV) És un partit amb seu a Barcelona, de caire esquerrà, ecologista i partidari del federalisme a nivell espanyol, tot i que al seu si hi ha partidaris d'impulsar fórmules de sobirania per a Catalunya. Es presenta a les eleccions amb *Esquerra Unida i Alternativa*, referent català d'Izquierda Unida, amb seu a Madrid. Tots dos són hereus del comunista Partit Socialista Unificat de Catalunya, fundat el 1936 com a fusió de diversos partits socialistes i comunistes.

El doble eix ideològic i les cinc opcions amb possibilitats de ser forces de govern creen un escenari polític únic, singular, que es troba present arreu del territori del Principat sense excepció. Tant és així, que els límits administratius de Catalunya esdevenen veritables fronteres ideològiques, amb una força similar, en aquesta qüestió, a la d'una frontera entre estats independents. Comprovem-ho examinant de costat els resultats aconseguits en les eleccions al Parlament europeu de juny de 2009 a poblacions catalanes i a poblacions del País Valencià o de la Franja de Ponent, a l'Aragó, situades molt a prop, a pocs quilòmetres de distància. La comparativa és oportuna, ja que les candidatures eren exactament les mateixes arreu, en ser Espanya una circumscripció única.

En negreta, per a cada una de les opcions de vot, s'assenyala en quina localitat té més percentatge de vots.

	Cens electoral	Abstenció	PSC/PSOE	CIU/BNV	ERC/ERPv	PP	ICV/EUPV
Alcanar	6.697	64,7	30,6	17,8	19,5	21,9	4,2
Vinaròs	19.107	55,4	43,9	1,4	2,9	44,4	1,5

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral).

BNV: Bloc Nacionalista Valencià. El BNV anava, com Convergència i Unió, a la candidatura Coalició per Europa.

	Cens electoral	Abstenció	PSC/PSOE	CIU/CEU	ERC/CHA	PP	ICV/EU
Horta de St. Joan	1.006	57,9	18,6	46,8	7,4	15,2	2,4
Vall-de-Roures	1.598	59,8	39,7	1,4	2,2	49,0	2,8
Vilaller	450	62,2	42,3	30,4	6,5	10,1	4,2
Montanui	271	55,5	47,8	4,2	2,5	34,5	2,5

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral).

CEU: Coalició per Europa; CHA: Chunta Aragonesista. La CHA anava a la mateixa candidatura que ERC.

Veïns i propers, fins i tot en la manera de parlar, però molt allunyats a l'hora de votar: mentre que entre els votants valencians i els de la Franja hi ha un molt marcat bipartidisme (PP i PSOE sumen sempre més del 82%), en els catalans aquest desapareix i sorgeixen cinc forces amb opcions, a més d'una notòria diferència, en la major part dels casos, en la xifra de l'abstenció.

El comportament electoral dels pobles catalans esmentats és el mateix que en altres indrets molt distanciat del Principat, mentre que el dels pobles aragonesos o valencians és pràcticament idèntic que el que es pot trobar a indrets molt distanciat d'Espanya, a Castella, Andalusia o Astúries, per exemple.

Comprovem-ho de seguida comparant els resultats de la comarca del Bages amb els de la província de Zamora i els de la capital de Catalunya amb els de la d'Espanya. Els primers són molt semblants als dels pobles catalans del límit fronterer, i els segons als dels pobles valencians i de la Franja:

	Cens electoral	Abstenció	PSC/PSOE	CIU/CEU	ERC/LV	PP	ICV/EU
Bages	135.746	64,1	31,7	29,9	13,8	12,3	4,5
Zamora	178.167	50,4	38,6	0,02	0,2	54,1	1,8
Barcelona	1.161.894	59,3	32,7	21,7	8,4	20,7	7,9
Madrid	2.282.003	46,2	34,1	0,05	0,3	50,1	4,5

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral).

LV: Europa dels Pobles - Els Verds, candidatura en la que ERC participava.

Per tant, doncs, la pertinença a Catalunya marca uns comportaments electorals propis i diferenciats, prou homogenis arreu del territori.

ALTAFULLA DINS LA NORMA CATALANA

Cal constatar que a Altafulla se segueix amb molta precisió el marc general català, de tal manera que sorprèn fins i tot la proximitat entre els resultats altafullencs i els generals de Catalunya. Podem verificar-ho en les tres eleccions, catalana, espanyola i europea, que van marcar el cicle polític 2006-2009.

Eleccions al Parlament de Catalunya del 2006

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.075	39,2	21,7	27,4	19,3	11,5	11,4
Catalunya	5.321.274	43,9	26,8	31,5	14,0	10,6	9,5

Eleccions a Corts (Congrés de diputats) espanyoles del 2008

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.202	23,5	41,0	20,3	10,1	19,0	5,6
Catalunya	5.324.909	29,7	45,4	20,9	7,8	16,4	4,9

Eleccions europees del 2009

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.326	57,5	29,0	20,4	13,5	20,4	9,0
Catalunya	5.370.606	63,1	36,0	22,4	9,2	18,0	6,0

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Només en el cas del vot al PSC a les europees del 2009, menor a Altafulla respecte de Catalunya de 7 punts percentuals hi ha una diferència ben perceptible entre el vot a Altafulla i el vot general català, mentre que a la resta és molt menor. Vegem-ho en la següent taula:

Punts de diferència Altafulla-Catalunya	Freqüència de casos (sobre 15)
7 o més	1
de 5 a 7	1
de 3 a 5	5
de 1 a 3	5
menys de 1	3

Per tant, el *pentapartit*, és a dir el sistema polític català de cinc partits, funciona perfectament a Altafulla, i tot semblaria indicar que Altafulla és senzillament un cas més entre molts d'altres. Cal assenyalar, però, que el vot a Altafulla es troba més repartit entre les cinc opcions que no pas al conjunt de Catalunya, ja que les dues amb més vot, PSC i CIU, a Altafulla en treuen menys comparant-ho amb la mitjana catalana, mentre que les tres formacions menors, PP, ERC i ICV tenen entre altafullencs un percentatge de vot superior al dels catalans en general. I pel que fa a l'abstenció, la que hi ha a Altafulla sempre és menor que la del conjunt català.

CATALUNYA: LA COSTA I L'INTERIOR

Present arreu de Catalunya el sistema de cinc partits o *pentapartit*, cal també tenir en compte que el comportament electoral varia segons la localització en el territori. La diferència més notable que s'observa és l'existent entre la costa i l'interior. Aquest és el matís més significatiu en el comportament electoral català territorialitzat. Per regla general, a la costa, especialment entre el Baix Camp i el Maresme, el PSC, el PP i ICV tenen més suport electoral, mentre que a l'interior hi ha un suport més gran a CIU i ERC. Per comprovar-ho, agafem com a exemples quatre grups de dues poblacions d'un semblant número de votants, una de la costa i una de l'interior, i mirem els resultats en les eleccions europees del 2009:

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Guissona	2.708	65,4	25,1	31,8	20,9	11,2	2,3
Creixell	2.335	63,1	38,9	17,2	6,4	27,5	3,5
Montblanc	5.269	66,3	27,2	28,7	21,6	8,4	5,1
Montgat	8.027	65,8	36,0	19,1	9,3	19,6	7,0
Tàrraga	10.510	65,7	24,7	35,6	13,2	12,9	3,4
Calafell	16.246	68,5	39,8	21,1	6,2	22,9	3,7
Valls	17.290	64,5	31,8	27,8	14,4	13,6	3,8
Cambrils	20.391	68,5	33,2	19,7	9,4	24,8	3,6
Manresa	52.870	64,1	30,5	29,8	13,1	13,6	4,8
el Prat de L.	48.186	63,3	50,9	11,1	4,4	18,6	8,4

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Les diferències són evidents en la majoria de casos i fins i tot en un cas (el PSC entre Manresa-el Prat) s'arriben a superar els 20 punts.

Sense que CIU i ERC quedin en cap cas anorreats, ens adonem, doncs, que tenen un suport menor a la costa que a l'interior, per regla general. Fins i tot a la ciutat de Barcelona, incomparable pel volum del seu cens electoral amb cap altra de Catalunya, hi ha un comportament similar al de les localitats de la costa (PSC, 32,7%; CIU, 21,7%; ERC, 8,4%; PP, 20,7%; ICV, 7,9%), tot i que matisat per un percentatge menor del vot al PSC i major a CIU en relació amb els exemples costaners donats. Pel que fa a l'abstenció, notem que

és prou homogènia arreu, amb diferències no significatives pel fet de ser de la costa o de l'interior.

Vista la situació general de les votacions a Catalunya, endinsem-nos en saber com es tradueix tot plegat en el cas concret d'Altafulla. El municipi es troba situat a la costa, entre Barcelona i Tarragona, a prop d'aquesta última ciutat. D'entrada, hem vist que segueix la regla general catalana, amb prou vot cap a cinc formacions polítiques, i hom podria pensar que té, com a vila de la costa central catalana, un decantament cap a uns percentatges més alts de vot a PSC, PP i ICV, tal com acabem de veure en comparar pobles de costa i interior de similar nombre d'electors i de diverses situacions geogràfiques. Però si comparem els resultats altafullencs amb els de les localitats veïnes de la costa, observarem que hi ha diferències notables, mentre que les diferències queden més diluïdes si els esmentats resultats es comparen amb una sèrie de pobles de l'interior. Tot plegat crida l'atenció i posa de manifest una singularitat en els resultats electorals de la vila d'Altafulla que podria traduir-se en una singularitat de caire sociològic, com a poble. Vegem-ho a poc a poc.

ALTAFULLA COM A EXCEPCIÓ COSTANERA

Situem-nos en la franja costanera en la que es troba inserida Altafulla, la seva més propera localització. Per això, agafem els resultats de totes les poblacions situades a la costa de les comarques del Baix Camp, Tarragonès, Baix Penedès i Garraf, en el cicle electoral del 2006 al 2009 i comparem-los. És una part de la costa catalana que podem considerar prou homogènia; més avall entrariem a les Terres de l'Ebre i més amunt a l'àrea d'influència directa de Barcelona, zones amb unes característiques socials certament diferents. Marquem en negreta les localitats amb percentatges mínims o màxims per a cada una de les opcions polítiques o per a l'abstenció.

Eleccions al Parlament de Catalunya del 2006

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Vandellòs i l'Hosp. de l'I.	3.872	42,1	26,7	34,9	14,8	10,6	4,9
Mont-Roig del Camp	5.989	53,9	23,8	32,3	17,4	14,5	4,6
Cambrils	18.807	50,1	23,2	29,5	18,5	14,4	6,0
Salou	11.989	56,5	23,9	28,6	11,2	21,4	5,8
Vila-seca	12.439	52,8	31,3	33,8	8,2	13,6	4,9
Tarragona	94.877	45,8	27,3	27,7	13,2	15,8	6,8
Altafulla	3.075	39,2	21,8	27,4	19,3	11,5	11,4

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Torredembarra	9.767	48,4	26,5	29,6	18,0	10,7	7,8
Creixell	1.972	47,2	25,2	28,8	14,3	17,1	7,5
Roda de Barà	3.845	51,3	30,5	30,6	9,9	17,4	6,0
el Vendrell	22.883	51,7	29,3	31,6	13,2	11,8	6,7
Calafell	14.785	55,1	29,7	31,6	12,2	12,4	6,7
Cunit	7.540	54,4	33,5	26,2	9,7	17,5	7,5
Cubelles	9.258	52,3	27,5	28,7	12,9	12,7	10,7
Vilanova i la Geltrú	46.005	43,3	30,1	30,4	14,1	8,8	10,0
Sant Pere de Ribes	18.774	50,5	30,2	26,4	14,0	10,9	10,1
Sitges	16.703	39,3	24,3	33,9	11,6	13,1	8,6

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Dels sis percentatges altafullencs, quatre són rècords (valors màxims o mínims) entre tots els municipis considerats: menor vot al PSC, suport màxim a ERC i ICV i abstenció menor. Vegem-ho amb la diferència en punts percentuals entre la mitjana de tots els municipis i el cas altafullenc concret.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	27,3	30,1	13,7	13,8	7,4	47,9
Diferència Altafulla-mitjana	-5,5	-2,7	+5,6	-2,3	+4	-8,7

Eleccions a Corts (Congrés de diputats) espanyoles del 2008

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Vandellòs i l'Hosp. de l'I.	3.905	25,0	43,1	25,4	8,9	15,9	2,7
Mont-Roig del Camp	6.340	33,9	41,2	18,9	7,4	25,6	2,7
Cambrils	19.451	32,1	40,3	19,5	8,6	24,4	3,2
Salou	12.490	34,3	41,3	14,6	4,8	32,5	2,7
Vila-seca	13.041	31,1	49,6	16,4	4,1	23,7	2,5
Tarragona	93.860	28,6	45,9	16,5	6,8	23,1	3,2
Altafulla	3.202	23,5	41,0	20,3	10,1	19,1	5,6
Torredembarra	10.003	29,4	45,5	19,2	8,9	18,2	5,1
Creixell	2.288	30,3	46,3	15,2	6,6	25,5	3,8
Roda de Barà	4.198	29,6	45,1	16,7	4,4	25,3	1,8
el Vendrell	23.812	33,4	48,1	19,8	5,8	20,3	2,7
Calafell	15.612	35,2	48,4	17,9	5,5	21,1	2,7
Cunit	8.128	32,7	49,3	14,1	3,7	25,8	3,8
Cubelles	9.628	31,3	49,5	15,6	5,1	15,6	5,0

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Vilanova i la Geltrú	46.252	28,7	50,2	19,9	6,9	13,2	5,8
Sant Pere de Ribes	19.197	31,9	50,3	17,3	6,4	17,1	4,7
Sitges	16.861	27,9	40,7	24,2	6,6	19,3	4,6

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Aquesta vegada es constaten dos rècords absoluts (màxim suport a ERC i abstenció mínima) i una destacada segona plaça (suport a ICV, en cursiva). Per tant, torna a quedar per sobre de la mitjana en suport a aquests dos partits, i en aquest cas també a CIU.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	45,6	18,3	6,5	21,5	3,7	30,5
Diferència Altafulla-mitjana	-4,6	+2	+3,6	-2,4	+1,9	-7

Eleccions europees del 2009

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Vandellòs i l'Hosp. de l'I.	4.033	59,8	35,6	26,2	11,8	15,9	2,7
Mont-roig del Camp	7.014	69,9	32,7	20,4	9,4	27,4	2,6
Cambrils	20.391	68,5	33,3	19,7	9,4	24,8	3,6
Salou	13.219	71,1	33,1	16,9	5,6	33,7	2,8
Vila-seca	13.504	64,3	39,5	24,6	4,7	21,9	2,8
Tarragona	94.092	61,7	36,7	17,7	7,3	25,1	4,6
Altafulla	3.326	57,5	29,0	20,4	13,5	20,4	9,0
Torredembarra	10.141	65,4	37,35	20,9	10,6	18,5	4,9
Creixell	2.332	62,3	38,9	17,2	6,4	27,5	3,5
Roda de Barà	4.388	63,5	38,6	21,0	5,4	25,5	3,4
el Vendrell	24.521	66,4	40,2	20,1	7,9	21,7	3,4
Calafell	16.246	68,5	39,8	21,1	6,2	22,9	3,8
Cunit	8.396	63,1	43,7	13,9	5,4	26,2	4,8
Cubelles	10.000	67,2	39,7	18,4	6,5	22,2	6,3
Vilanova i la Geltrú	460.723	61,4	40,9	21,3	8,9	14,6	6,3
Sant Pere de Ribes	190.657	67,3	39,4	18,2	8,5	19,4	5,3
Sitges	17.413	60,1	31,9	24,1	7,8	22,6	5,2

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Altafulla torna a tenir quatre rècords si mirem els resultats de tots els pobles: mínim suport al PSC, màxim suport a ERC, màxim suport a ICV i abstenció mínima. Es tornen a repetir les tendències, i fins i tot s'incrementen.

La mitjana del PSC és de 37,1% del vot, a Altafulla és vuit punts inferior. Altafulla, en aquest cas, es troba ja lluny de la mitjana.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	37,1	20,1	7,9	22,9	4,4	64,6
Diferència Altafulla-mitjana	-8,1	+0,3	+5,6	-2,5	+4,6	-7,1

De les 36 possibilitats de tenir un màxim o un mínim en el cicle electoral 2006-2009, comptant-hi vots a partits i nivell d'abstenció, Altafulla queda clarament per damunt de la resta, amb uns resultats fora de la norma de la costa catalana on es troba inserida la població, entenent que qui té més rècords, més s'allunya de la norma de la dita zona:

Altafulla	10
Salou	6
Cunit	6
Vilanova i la Geltrú	4
Vandellòs i l'Hospitalet de l'infant	3
Vila-seca	2
Mont-roig del Camp	1
Cambrils	1
Calafell	1
Roda de Barà	1
Sant Pere de Ribes	1
Tarragona	0
Torredembarra	0
Creixell	0
El Vendrell	0
Cubelles	0
Sitges	0

En conclusió, d'entre els municipis d'aquesta part de la costa catalana Altafulla és qui més n'acumula, de rècords, i tots van en una clara direcció: cap a les ideologies polítiques d'esquerreres i favorables a un molt ample autogovern per a Catalunya. Altafulla sempre té els resultats millors en el vot cap a ERC (guanya a les tres convocatòries) i ICV (guanya a dues i a la del 2008 queda en segon lloc), uns de mitjans cap a CIU i PP, tot i que CIU en dues ocasions queda a Altafulla per sobre de la mitjana de tots els municipis i el PP sempre per sota, i uns d'inferiors a la mitjana en el cas del PSC.

D'altra banda, pel que fa a situació excèntrica, hi hauria els casos de Salou i Cunit. En comparació amb Altafulla, Salou es troba a l'altra banda del ventall ideològic, amb un màxim vot al PP en les tres convocatòries i un vot a ERC i ICV a la banda baixa, mentre que Cunit es caracteritza pel seu ampli

suport al PSC i el mínim suport a CIU. Pel que fa a l'abstenció, Altafulla té en els tres casos els menors percentatges i Salou uns dels més alts.

Altafulla és també el municipi en què hi ha més igualtat entre totes les opcions polítiques. Com a cas extrem, a Cunit hi ha una distància de 45,6 punts entre el més votat (PSC) i el menys votat (ERC) a les eleccions al Congrés del 2008, mentre que a Altafulla és de 35,4 punts a les mateixes eleccions, entre PSC i ICV. Les eleccions a corts espanyoles són les que concentren més el vot en el PSC, fent que les altres opcions quedin allunyades, però a Altafulla és on menys es percep aquesta situació, tot i que hi és ben palesa. A les eleccions al Parlament de Catalunya a Altafulla, entre el més votat (CIU) i el menys (ICV) hi ha només 16 punts de diferència, i a les europees 20 punts entre PSC i ICV. Sempre són les diferències menors, si ho comparem amb la resta de municipis. A Altafulla, doncs, el vot es troba molt repartit.

RESULTATS GAIÀ AMUNT

Vist que té una posició excèntrica amb la resta de municipis veïns de la costa, ara seria adequat fer una comparativa amb una sèrie de pobles de l'interior, per observar si Altafulla és un cas més semblant a aquests o es tracta d'un cas aïllat, tant pel que fa a la costa com pel que fa a l'interior. Per observar-ho podem agafar una altra línia que sembla prou homogènia i representativa. Es tracta de les localitats pels termes municipals de les quals hi passa el riu Gaià, des del mar a la Baixa Segarra, ja en ple interior de Catalunya. La majoria són pobles petits, comparats amb els de la costa, i només en quatre casos se superen els 1.000 electors. Tal com s'ha explicat anteriorment, ara ens trobem amb uns percentatges de vot molt més elevats cap a CIU i ERC, mentre que PSC i PP tenen uns resultats més modestos i ICV en té uns de similars.

Eleccions al Parlament de Catalunya del 2006

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.075	39,2	21,8	27,4	19,3	11,5	11,4
La Riera de Gaià	1.056	36,1	11,0	47,0	21,5	6,1	7,6
El Catllar	2.721	49,7	26,0	27,4	20,7	9,7	7,7
Renau	64	26,6	12,7	38,3	12,7	12,7	14,9
Vespella de Gaià	269	40,9	32,3	24,7	10,8	17,1	13,9
Salomó	339	27,4	13,4	54,5	22,4	4,1	3,2
Vilabella	629	26,2	16,6	38,4	31,2	4,1	5,8
Bràfim	504	28,6	13,7	43,0	25,7	7,4	3,9
Montferri	203	46,3	32,4	34,3	21,3	5,6	2,8

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Vila-rodona	863	35,1	23,3	38,2	22,8	5,0	5,7
Aiguamúrcia	644	34,9	32,4	30,1	16,8	6,0	9,8
El Pont d'Armentera	477	32,7	19,9	47,9	14,8	6,9	5,0
Querol	347	57,1	23,6	30,4	18,9	16,2	6,1
Les Piles de Gaià	163	31,3	9,2	25,7	33,0	3,7	17,4
Pontils	123	30,9	14,1	43,3	31,8	7,1	3,5
Bellprat	91	36,3	17,2	51,7	20,7	8,6	0,0
Santa Coloma de Queralt	2.190	39,4	12,7	51,1	21,0	5,2	6,4

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Aquests resultats ja són simptomàtics: Altafulla aquesta vegada no té cap rècord, ni màxim ni mínim, tot i l'important vot dirigit a ICV i el poc suport a CIU, lluny de la mitjana i més habitual a la costa, en comparació amb la resta. Per contra, s'insinua que Vespella de Gaià, amb tres rècords, té un comportament electoral excèntric, allunyat del que és habitual a la resta de la sèrie: s'obté un important suport a PP i PSC i uns mínims a ERC i CIU, trencant clarament la tònica del conjunt. Altafulla, doncs, en aquestes eleccions s'adapta prou bé al que és la norma d'aquestes poblacions d'interior.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	19,5	38,4	21,5	8,0	7,3	36,4
Diferència Altafulla-mitjana	+2,3	-11	-2,2	+2,5	+4,1	+2,8

Vegem la resta del cicle electoral.

Eleccions a Corts (Congrés de diputats) espanyoles del 2008

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.202	23,5	41,0	20,3	10,1	19,1	5,6
La Riera de Gaià	1.136	25,7	32,1	35,8	11,8	12,0	4,3
El Catllar	2.924	30,6	45,7	17,7	11,3	17,3	3,9
Renau	71	26,8	19,2	34,6	11,5	11,5	17,3
Vespella de Gaià	286	14,3	48,7	17,2	4,1	23,8	4,1
Salomó	332	21,9	25,9	48,2	12,5	6,7	0,8
Vilabella	631	23,9	32,9	35,5	19,5	8,6	2,1
Bràfim	504	25,6	28,3	31,8	18,9	12,9	2,9
Montferri	243	27,2	47,1	24,7	9,2	9,8	4,0
Vila-rodona	887	28,3	41,9	28,6	14,7	8,5	3,6
Aiguamúrcia	674	29,9	46,1	24,0	12,0	11,2	3,2

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
El Pont d'Armentera	468	22,9	40,4	36,7	7,9	8,8	2,3
Querol	422	38,9	44,1	15,8	8,9	23,5	5,7
Les Piles de Gaià	177	29,4	32,5	23,6	21,1	4,9	8,1
Pontils	137	36,5	36,0	39,5	8,1	11,6	0,0
Bellprat	83	27,7	30,8	38,3	15,0	10,0	0,0
Santa Coloma de Queralt	2.211	32,4	26,6	44,4	12,6	9,7	2,7

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

Es torna a constatar una Altafulla ben col·locada en aquest àmbit, tot i l'alt suport al PP i el baix suport a CIU, mentre, novament, Vespella de Gaià té un comportament molt diferent.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	36,4	30,4	12,3	12,3	4,1	27,5
Diferència Altafulla-mitjana	+4,6	-10,1	-2,2	+6,8	+1,5	-4

Eleccions europees del 2009

	Cens electoral	Abstenció	PSC	CIU	ERC	PP	ICV
Altafulla	3.326	57,5	29,0	20,4	13,5	20,4	9,0
La Riera de Gaià	1.145	62,5	18,7	43,8	12,6	12,4	4,9
El Catllar	3.021	66,9	35,6	18,9	13,1	16,4	5,9
Renau	77	28,6	16,4	47,3	5,4	7,3	5,4
Vespella de Gaià	300	43,7	39,6	15,4	4,7	30,8	4,2
Salomó	337	50,1	21,8	50,3	10,3	8,5	0,6
Vilabella	626	57,0	18,3	40,5	19,5	10,5	3,7
Bràfim	499	59,3	19,9	37,7	16,8	12,2	3,6
Montferri	254	64,6	28,1	37,1	5,6	11,2	5,6
Vila-rodona	884	60,1	34,3	29,1	16,3	10,5	3,8
Aiguamúrcia	704	59,2	31,3	24,4	16,2	12,3	4,9
El Pont d'Armentera	482	57,9	29,8	41,8	11,4	11,4	0,5
Querol	428	61,7	42,1	17,7	6,7	24,4	4,3
Les Piles de Gaià	185	54,0	22,3	31,8	10,6	3,5	9,4
Pontils	133	63,2	18,7	35,4	8,3	31,2	0,0
Bellprat	82	50,0	14,6	39,0	21,9	17,1	0,0
Santa Coloma de Queralt	2.195	68,2	15,4	45,0	14,6	12,7	2,5

Vot a partits (% sobre el total de votants). Abstenció (% sobre cens electoral)

CIU segueix tenint un suport inferior a la resta, significatiu, lluny de la mitjana, però tampoc arriba a ser rècord, ja que té tres municipis amb uns resultats encara inferiors.

	PSC	CIU	ERC	PP	ICV	Abstenció
Mitjana dels 17 municipis	25,6	33,9	12,2	14,8	4	56,7
Diferència Altafulla-mitjana	+3,4	-13,5	+1,3	+5,6	+5	+0,8

En aquesta ocasió, de les 36 possibilitats de tenir un rècord màxim o un mínim, Altafulla no en té cap, amb uns resultats absolutament adequats a la sèrie estudiada:

Vespella de Gaià	9
Les Piles de Gaià	8
Renau	5
Querol	4
Vilabella	4
Salomó	4
Bellprat	4 (dos de compartits amb Pontils)
Pontils	3 (dos de compartits amb Bellprat)
Santa Coloma de Queralt	2
Montferri	2 (un de compartit amb Aiguamúrcia)
Vila-rodona	1
La Riera de Gaià	1
Aiguamúrcia	1 (compartit amb Montferri)
Bràfim	0
El Pont d'Armentera	0
El Catllar	0
Altafulla	0

En aquesta sèrie, Altafulla queda amb uns resultats perfectament inclosos en la norma del territori estudiat, ja que la seva excentricitat és nul·la. Podem dir, doncs, sense cap mena de temeritat, que Altafulla és un poble de la costa amb comportament electoral d'interior. De tota manera, cal també deixar constància, en estudiar les mitjanes generals i els resultats altafullencs, que sempre el vot al PSC, PP i ICV és superior a la resta de municipis, presos com a conjunt, el que faria entreveure una certa orientació costanera.

El cas més excèntric de la sèrie és el de Vespella de Gaià, els resultats del qual tenen un comportament més semblant al de costa que no pas d'interior, amb un alt percentatge de vot cap a PSC i PP, allunyat d'allò que és més habitual a l'interior. Però ni Vespella de Gaià arriba a tenir els 10 rècords que té Altafulla comparat amb la resta de municipis costaners. Per tant Altafulla, en relació a la costa, encara és més excèntric que Vespella en relació als pobles

de la riba del Gaià. Altafulla i Vespella de Gaià són les excepcions que confirmen la regla, si ho volem dir així.

L'ESPECIFITAT ALTAFULLENC

Així doncs, tot i trobar-se prop del mar, podríem dir que els resultats electorals ens donen una imatge d'Altafulla com la d'un poble amb una composició sociològica més propera a la de l'interior de Catalunya. Es podria adduir, d'entrada, que els resultats altafullencs tenen aquesta tendència pel fet de ser un municipi petit, i que això el fa proper a l'interior; però Vandellòs, Creixell i Roda de Barà tampoc no superen els 5.000 votants, com Altafulla, i tenen un comportament electoral perfectament adaptat a la costa, mentre que el d'Altafulla no tant.

Potser la solució de l'«enigma» es trobi més en raons socials i econòmiques i en el tarannà d'Altafulla que no pas en si és més aviat gran o més aviat petit, o més o menys proper al mar. Fins fa quatre dies, Altafulla ha estat un poble de gran arrelament agrícola que ha viscut, una mica, d'esquenes al mar. I això es nota, malgrat els canvis socials, econòmics i urbanístics que han tingut lloc en les darreres dècades, especialment en els darrers anys. Altafulla ja no és un poble de pagès, la seva població ha augmentat i és molt més heterogènia, però la capacitat d'integració i el manteniment d'una certa ruralitat i d'uns determinats referents culturals de la Catalunya interior en fan un cas diferent de la resta de pobles costaners. Fins i tot, si volem, en seria un exemple la tradició de les bruixes: no n'hi ha pas gaires de pobles a la costa catalana amb tradició de bruixes, a banda de la recòndita vila de Cadaqués, els resultats electorals de la qual seria interessant d'estudiar; és una tradició més aviat habitual de zones interiors, especialment boscoses i pageses. Els resultats electorals, senzillament doncs, ens ajuden a adonar-nos de l'existència d'una especificitat i personalitat ben definida d'Altafulla.

A més a més, cal destacar que la tendència de vot que hem fet ressaltar no ha fet més que consolidar-se, d'ençà les primeres eleccions democràtiques de la Transició, el 1977, en el sentit de reafirmar el pentapartit català i l'augment de vot dirigit a les opcions d'esquerreres i favorables a un molt ample autogovern per a Catalunya, o directament la seva independència política.

Seria motiu d'un altre estudi verificar si des de finals de la dècada del 1970 Altafulla també ha estat un cas a part en el context costaner. Només comparant els resultats amb els del conjunt de Catalunya, ERC i ICV tenien poc suport en les primeres convocatòries electorals a Altafulla, mentre que després el suport a aquestes dues formacions tendeix a incrementar-se significativament i finalment a superar la mitjana catalana. Per contra, Unió de Centre Democràtic (UCD), el partit liderat per Adolfo Suárez i tan impor-

tant a la transició, i Aliança Popular (PP des del 1986), tenien en general un important suport a Altafulla en les primeres convocatòries, superior a la del conjunt català, fins al punt que a les primeres eleccions al Parlament de Catalunya, l'any 1980, UCD va ser el principal partit, i de lluny, a Altafulla, amb un 36% dels vots, i no pas CIU, com d'entrada era d'esperar. Cal tenir en compte també que el PP, en part hereva d'aquella UCD, ha mantingut el suport d'aquelles primeres convocatòries i té una presència prou important a Altafulla, superior a la de Catalunya en el seu conjunt. Pel que fa als resultats de CIU i PSC a Altafulla, aquests sempre han estat molt semblants als del conjunt català, i l'abstenció sempre ha estat menor.

Així doncs, els cinc referents del cicle polític iniciat amb la transició democràtica de la segona meitat de la dècada de 1970 s'han consolidat amb el temps amb gran fermesa; el sistema de cinc partits català es troba perfectament assentat a Altafulla, i els partits que durant els primers anys havien tingut uns resultats més migrats aconseguixen remuntar.

A les properes eleccions al Parlament de Catalunya, d'aquest any 2010, es veurà si continua la tendència o s'inicia un nou cicle; serà interessant seguir-les i estudiar-ne els resultats a Altafulla i reflexionar-hi un moment, com a continuació d'aquest petit estudi.